

TARTU RIIKLIK ÜLIKOOL

K Ü S I M U S T I K

Õppe-metoodilise komplekti kasutamise
kohta

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

TARTU 1983

Lp. õpetaja

Pöördume Teie poole, et Te oma töö kogemuste põhjal avaldaksite arvamust 7. klassi reaalsainetes kasutatavate õppemethodiliste komplektide (OMK) kohta. Viimasel ajal pööratakse nende väljatöötamisele üha suuremat tähelepanu ning meie vabariigis on sellel alal ka märkimisväärsed edu saavutatud. Koolides on lisaks õpikule kasutusel tööviikud, jaotusmaterjalid, põhivarad jne.

Kerkinud on aga küsimus, kas soovitatav OMK on parim. Võib-olla antakse koolile liiga palju abimaterjale. Võib-olla on mõni OMK element hoopis puudu või tuleks mõnda oluliselt muuta.

Käesoleva küsimustiku täitmisel palume põhiliselt toetuda konkreetse teema õpetamise praktikale käesoleval õppeaastal:

füüsikas - voolutugevus, pinge, takistus;

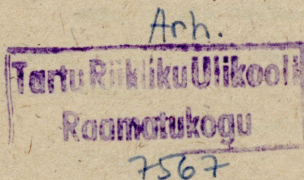
keemias - hapnik, oksiidid, põlemine;

matemaatikas - ligikaudne arvutamine, arvutuslühikati.

Kuna vastavad kõigi kolme aine õpetajad, palume Teil lähtuda ainult aineist, mida käesoleval aastal õpetate.

Järelduste tegemisel lähtume paljude õpetajate üldistatud arvamusest.

Teie konkreetseid vastuseid me ei avalda.

Jõudu ja jaksu!

Teid ette tänades
Arne Piirimägi,
TRÜ aspirant

ARRH PT-1753

Juhend täitmiseks^x

Küsimustikus on kaks peamist vastamise viisi:

1) "hinnake A" - märkige iga väite järele oma nõustumise astet
iseloomustav arv

- 1. see on täiesti nii
- 2. see on peaaegu nii
- 3. ei oska öelda
- 4. päris nii see ei ole
- 5. see pole üldse nii

ja

2) "hinnake B" - märkige iga punkti järele Teie arvamust ise-
loomustav arv

- 1. alati
- 2. sageli
- 3. mõnikord
- 4. väga harva
- 5. üldse mitte

Üksikute küsimuste juures palun vastake vabas vormis või
tõmmake õige variandi tähisele ring ümber.

Millist eeltoodud võimalustest kasutada, näitab vastav
märksõna küsimuse järel sulgudes:

("hinnake A"); ("hinnake B") või ("ring ümber").

^x Käesolev leht lõigake välja, et saaksite teda kasutada läbi
kogu küsimustiku.

6 541 01098

Küsimustik

Õppemetoodilise komplekti kasutamise kohta

1. Peamine õppetöö vahend koolis on õpik: kasutada võib seda aga mitmeti (olenevalt õpikust, ainet, klassist, õpetajast, ...). Meid huvitab Teie hinnang ning millised on üldised, enamkasutatavad võtted.

1.1. Kasutusel olev õpik: ("hinnake A")

- 1) esitab kogu kohustusliku materjali omandamiseks vajaliku informatsiooni
- 2) esitab õpitava loogilises süsteemis
- 3) võimaldab õppetööd individualiseerida lähtudes valmetest, ealistest jt. iseärasustest
- 4) võimaldab omandada kindlalt kogu kohustusliku materjali
- 5) tekitab soovi oma teadmisi iseseisvalt täiendada
- 6) arendab oskust iseseisvalt oma teadmisi täiendada
- 7) abistab õpilasi kõikvõimalikest allikatest saadud teadmiste sidumisel ühtseks tervikuks
- 8) aktiveerib õpilasi (andes õpitava seose eluga, praktilise tööga)
- 9) suunab õpilasi teadlikult kasutama teisi vahendeid ja allikaid oma teadmiste täiendamiseks
- 10) võimaldab arendada patriotismitunnet
- 11)

1.2. Kasutusel olevas õpikus: ("hinnake A")

- 1) a) tekstid on õpilastele jõukohase abstrakt-
susega
b) on laused paraja pikkusega
c) on tekstid märkuste ja seletustega vähe
varustatud
d) näited on õnnestunult valitud
e) on vähe teatmaterjali
f)
2) on tekstide juurde
a) vähe küsimusi ja ülesandeid
b) vähe harjutusi õpitu kordamiseks
c) vähe harjutusi vilumuste kujundamiseks
d) vähe õpitöö oskusi kujundavaid harjutusi
e) olemas kõik vajalikud tabelid
f) kuuluvate illustratsioonide allkirjad
õigesti valitud
g)
3) a) illustratsioonid on tekstide suhtes sobi-
valt valitud
b) illustratsioonid on kergesti mõistetavad
c) on piisav arv illustratsioone
d)

- 4) a) paragrahvid on hästi jaotatud lõikudeks ja alalõikudeks
 b) tekst on küllaldaselt varustatud viidete-ga (teised allikad, lk.-d jne.)
 c) eessõna sisaldab küllaldaselt vajalikku informatsiooni
 d) sisukord annab tervikliku ja detailse pildi õpikust
 e) pealkirjad avavad täielikult vastava lõi-gu sisu
 f)

1.3. Suunan õpilasi iseseisvalt õpikuga töötama ("hinnake B")

	<u>tunnis</u>	<u>kodus</u>
1) a) uue aine omandamiseks
b) kinnistamiseks
c) kordamiseks
d)

2) Õpilastele iseseisva töö andmisel:

- a) selgitan põhjalikult, kuidas se-da täita
 b) dikteerin töötamise skeemi
 c) juhin õpilasi varem antud iseseisva töö juhendi juurde
 d) püstitan ainult ülesande
 e)

1.4. Vaadeldava teema juures on eriti õnnestunud paragrahvid

-
 kuna
 a)
 b)

2. Meie vabariigis on (eesti õppekeelelega) koolides pea-
aegu kõigis sisse viidud töövihikud

2.1. Töövihikut kasutan tunnis: ("hinnake B")

- 1) uue aine esitamisel
- 2) kinnistamisel
- 3) kordamisel
- 4) küsitlemise käigus
- 5) katsete ja laboratoorsete tööde
korraldamisel
- 6)

2.2. Enne tööle asumist: ("hinnake B")

- 1) selgitan põhjalikult, kuidas üles-
annet täita
- 2) annan täpsed lk.-d õpikust vastuse
leidmiseks
- 3) juhin õpilasi varem täidetud ana-
loogsete ülesannete juurde
- 4) nõuan ainult täitmist
- 5)

2.3. Kui annan töövihiku kodus kasutada: ("hinnake B")

- 1) selgitan põhjalikult, kuidas üles-
annet täita
- 2) nimetan õpikust täpsed lk.-d igale
punktile vastamiseks
- 3) juhin õpilasi varem täidetud ana-
loogsete ülesannete juurde
- 4) nõuan ainult täitmist
- 5)

- 2.5. Peale teema läbivõtmist on töövihikut kasutatud ("hinnake A")
- 1) alla $1/3$
 - 2) $1/3$ kuni $2/3$
 - 3) üle $2/3$
- 2.6. Pean oma aines töövihiku peamiseks ülesandeks: ("hinnake A")
- 1) viia õpitav loogilisse süsteemi
 - 2) võimaldada õppetöö individualiseerimist vaimsetest jt. iseärasustest lähtudes
 - 3) arendada oskust iseseisvalt oma teadmisi täiendada
 - 4) võimaldada iseseisvalt omandada kogu kohustuslik materjal
 - 5) võimaldada õpilasi aktiveerida (andes õpitava seose eluga, praktilise tööga)
 - 6) suunata õpilasi teadlikult kasutama teisi vahendeid ja allikaid oma teadmiste täiendamiseks
 - 7)
- 2.7. Praeguses töövihikus on: ("hinnake A")
- 1) küllaldaselt mitmekesiseid ülesandeid
 - 2) head näidis- ja jaotusmaterjalid
 - 3) võimalik kasutada mitmekesiseid töövõtteid
 - 4) hästi valitud laboratoorsed tööd
 - 5)

2.8. Kasutusel olev töövihik: ("hinnake A")

- 1) kordab liigselt õpikut
- 2) sisaldab kohmakalt sõnastatud töö-
juhendeid
- 3) on liiga mahukas
- 4) sisaldab liiga vähe harjutusüles-
andeid
- 5) peaks sisaldama kontrolltöödeks ette
nähtud rebitavaid lehti
- 6)

2.9. Kasutusel olev töövihik: ("hinnake A")

- 1) aitab mõista üldistusi
- 2) soodustab õpiku mõistmist
- 3) arendab õpilastel iseseisvat mõtle-
mist
- 4) arendab iseseisva töö oskusi
- 5) on abiks õppetöö organiseerimisel
- 6) võimaldab aega kokku hoida (vähem
kirjutamist)
- 7)

2.10. Kasutuselolevas töövihikus on hästi valitud ülesan-
ded teemade

.....
juures, kuna

2.11. Kasutuselolevas töövihikus on ebarahuldavalt valitud
ülesanded teemade

.....
juures, kuna

3. Mõnedes ainetes on välja antud jaotusmaterjalide kogumikud. Paljudel õpetajatel on aastatepikkuse metoodilise töö tulemusena kogunenud jaotusmaterjalide mapid.

3.1. Mina kasutan: ("ring ümber")

- 1) trükitud jaotusmaterjale (autor, pealkiri, ilmumisaasta)
- 2) metoodilise tööna kogutud ja valmistatud komplekti
- 3)

3.2. Kasutan olemasolevaid materjale oma töö organiseerimisel: ("hinnake A")

- 1) omandamise kontrollimiseks
- 2) kinnistamiseks
- 3) üldistuste tegemiseks
- 4)
- 5)

3.3. Jaotusmaterjalide peamiseks ülesandeks on: ("hinnake A")

- 1) võimaldada iseseisvalt likvideerida lünki teadmistes ja omandada kogu kohustuslik materjal
- 2) võimaldada vaimsetest iseärasustest lähtudes individualiseerida õppetööd
- 3) abistada õpilasi kõikvõimalikest allikatest saadud teadmiste sidumisel ühtseks tervikuks
- 4) suunata õpilasi teadlikult kasutama teisi vahendeid ja allikaid oma teadmiste täiendamiseks
- 5)

4. Mõnedes ainetes on ilmunud või ilmumas brošüürid põhivaraga. Nad on aineti erinevalt üles ehitatud ka ka erinevate põhimõtete järgi koostatud.

4.1. Mina kasutan ("ring ümber")

- 1) trükitud brošüüri
..... (autor, pealkiri, ilm.a.)
- 2) õpilaste poolt õpetaja juhiste järgi koostatud isiklikke põhivaravihikuid
- 3) kabinetis olevaid tabeleid,, jne.
- 4)

4.2. Põhivara kasutamisele suunan õpilasi: ("~~hinnake B~~")

- 1) uue aine esitamisel
- 2) kinnistamisel
- 3) kordamisel
- 4)

4.3. Põhivara olemasolu võimaldab: ("~~hinnake A~~")

- 1) paremini organiseerida frontaalset iseseisvat tööd
- 2) individualiseerida õppetööd
- 3)
- 4)

4.4. Põhivara peamiseks ülesandeks on ("~~hinnake A~~")

- 1) esitada kogu kohustuslik materjal kokkusurutult
- 2) viia õpitav loogilisse süsteemi
- 3) võimaldada iseseisvalt omandada kogu kohustuslik materjal
- 4) abistada õpilasi kõikvõimalikest allikatest saadud teadmiste sidumisel ühtseks tervikuks
- 5)

5. Kui mul oleks igale õpilasele kasutada anda veel ko-
gumik täiendavate materjalidega, siis ma sooviksin seal nä-
ha: ("hinnake A")

5.1.

- 1) populaarteaduslikke tekste
- 2) huvitavaid fakte
- 3) raskusastme järgi grupeeritud
ülesandeid
- 4) skeeme, jooniseid, fotosid lisaks
õpikus olevaile
- 5) illustratsibone õpitava rakendamise
kohta igapäevases elus
- 6) juhiseid ja näiteid õpilastele kirjan-
dusega töötamise oskuse kujundamiseks
- 7) antud teadusharu arengut puudutavaid
uusimaid andmeid ja määrusi

5.2. Täiendavate materjalide kogumiku peamiseks üles-
andeks on: ("hinnake A")

- 1) anda lisamaterjali õpikule programmi
piires
- 2) anda programmivälisest lisainformat-
siooni
- 3) võimaldada õpilaste aktiveerimist
(andes õpitava seose eluga, praktili-
se tööga,)
- 4) võimaldada õppetöö individualiseeri-
mist valmsetest jt. iseärasustest
lähtudes
- 5) tekitada soov iseseisvalt oma teadmi-
si täiendada
- 6) abistada õpilasi kõikvõimalikest all-
katest saadud teadmiste sidumisel üht-
seks tervikuks
- 7) suunata õpilasi teadlikult kasutama
teisi vahendeid ja allikaid oma tead-
miste täiendamiseks
- 8)

6. Mitmetes ainetes on välja töötatud kontrolltööde kogumikud.

- 6.1. Niisuguses kogumikus sooviksin ma näha: ("hinnake A")
- 1) raskusastmete järgi grupeeritud kontrolltöid iga teema juurde
 - 2) tunnikontrolle üksikute lõikude kohta
 - 3) keskmisele õpilasele orienteeritud kontrolltöid iga teema juurde
 - 4)
 - 5)
- 6.2. Õpetatavas aines on 7. klassile välja antud kontrolltööd kogumikus (autor, pealkiri, ilmumisaasta ja koht)
- 6.3. Ma kasutan olemasolevat kontrolltööde kogumikku ("hinnake B")
- 6.4. Olemasoleva kogumiku puuduseks on: ("hinnake A")
- 1) ülesannete liigne lihtsus
 - 2) ülesannete liigne keerukus
 - 3) tekstülesannete keerukas sõnastus
 - 4) liialt keeruline ülesehitus (õpilasel on raske mõista, mida ta peab tegema)
 - 5)

7. Iga õpetaja raamatukokku peaks kuuluma metoodiline käsiraamat (õpik õpetajale). Olemasolevatega tutvumine näitab, et siin valitseb vormiliste ning sisuliste võtete ja põhimõtete mitmekesisus.

- 7.1. Kasutan (autor, pealkiri, ilm.a.-ta)
-

7.2. Käesolev metoodiline juhend: ("hinnake A")

- 1) on mulle suureks abiks tundide ettevalmistamisel
- 2) annab piisava ülevaate õpetamise uuematest teooriatest
- 3) suunab vajalikul määral teiste allikate kasutamisele õpiku kõrval
- 4) on piisavalt konkreetne
- 5)

7.3. Sooviksin metoodilises juhendis näha: ("hinnake A")

- 1) aine õpetamisega seotud üldkõikumuste teoreetilist analüüsi
- 2) juhendavaid materjale õppeprotsessi korraldamiseks
- 3) juhendeid ja põhjendusi olemasoleva OMK üksikute elementide kasutamiseks teemade kaupa
- 4) tüüpilisemate teemade käsitlemise üksikasjalikku metoodikat
- 5) kogu õppematerjali jaotust tundide kaupa koos lisamaterjalide loeteluga
- 6) juhiseid üksikute tundide planeerimiseks
- 7)

8. Pakkusime Teile välja ühe võimalikest komplektidest (õpik, töövihik, jaotusmaterjalid, kogumik täiendavate materjalidega, põhivara, kontrolltööde kogumik ja neid ühendav metoodiline juhend). Enamuses ainetes OMK sellisel kujul veel ei ole.

8.1. Mul on oma aines kasutada: (pealkiri, autor, ilm. a.-ta)

- 1) igal õpilasel
 - a) õpik
 - b)
 - c)
 - d)

- 2) kabinetis vähemalt ühele klassikomplekstile
 - a)
 - b)
 - c)
- 3) õpetajale endale
 - a)
 - b)
 - c)

8.2. Kasutusel olev komplekt võimaldab iga teema juures:
("hinnake A")

- 1) anda kogu vajalik uus informatsioon
- 2) esitada õpitav loogilises süsteemis
- 3) individualiseerida õppetööd vaimsetest
iseärasustest lähtudes
- 4) iseseisvalt ja kindlalt omandada kogu
kohustuslik materjal
- 5) tekitada soovi iseseisvalt oma teadmi-
si täiendada
- 6) arendada oskust iseseisvalt oma tead-
misi täiendada
- 7) abistada õpilasi kõikvõimalikest allikatest
saadud teadmiste sidumisel üht-
seks tervikuks
- 8) aktiveerida õpilasi, andes õpitava
seose eluga, praktilise tööga
- 9) suunata õpilasi teadlikult kasutama
teisi vahendeid ja allikaid oma tead-
miste täiendamiseks
- 10) arendada õpilastes materialistlikku
maailmavaadet

9. Ja nüüd pange palun kirja ka oma soovid.

9.1. Sooviksin, et lisaks õpikule oleks:

- 1) igal õpilasel käes:
.....
.....
..... (millises vormis ja mida sisaldaks).
- 2) kabinetis vähemalt ühe klassikoplekti jaoks
.....
.....
..... (millises vormis ja mida sisaldaks).
- 3) õpetajale
.....
.....
..... (millises vormis ja mida sisaldaks).

S U U R T Ä N U T E I L E N Ä H T U D V A E V A
E E S T !

Nüüd veel mõned andmed Teie kohta.

Lõpetasin (õppeasutus) aastal
..... erialal.

Antud koolis töötan aastast, 7. klassis
õpetan aastast pidevalt/vaheaegadega (alla
kriipsutada)

Täidetud küsimustikud palun saatke aadressil:

202400 Tartu,

Ülikooli 18

TRÜ pedagoogika kateeder

A. Piirimägi

Jõudu ja jaksu edaspidiseks!